

Педагогічні науки

УДК 371

Джалілова Айсу Мірза кизи

студентка

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Згола Діана Юріївна

студентка

Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

ПОРІВНЯННЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ ТА АЗЕРБАЙДЖАНІ

***Анотація.** Досліджено основні проблеми вивчення англійської мови в Україні та Азербайджані, висловлено пропозиції щодо їх подолання.*

***Ключові слова:** навчання англійської мови, проблеми, НУШ.*

Постановка проблеми. Сучасне українське суспільство потребує належного надання освіти в українських школах, які б забезпечили високі вимоги до школяра. Дистанційна освіта навряд чи може виконати це.

Метою дослідження є визначення основних проблем вивчення англійської мови в Україні та Азербайджані та шляхів їх подолання.

Як і в будь-яких країнах світу, в Азербайджані проводяться різні зміни щодо покращення якості освіти. Такі як впровадження інноваційних технологій, використання сучасних методів навчання, підняття рівня компетентності учнів тощо. У законі Азербайджанської Республіки про освіту сказано, що одна з основних цілей – це «забезпечити набуття систематизованих знань, умінь і навичок та постійне вдосконалення спеціалізації, підготувати учнів до суспільного життя та ефективної трудової діяльності» [1].

Задля реалізації такої мети заклади освіти вже давно почали переходити від старих методів навчання до нових. Як виявилось, найбільше уваги приділяється викладанню англійської мови, де педагоги схильються широко використовувати активний метод, аніж пасивний. Azərbaycan Müəllimi говорить, «якщо ми поглянемо на недавнє минуле, то побачимо, що в попередні часи вчитель не міг повністю пояснити предмет усім. Причиною було те, що вчитель більшу частину уроку пояснював і говорив більше, ніж учні. Але в наш сучасний час студенти говорять, діють і думають вільніше» [2].

Найефективнішим способом виховання сучасної людини є використання орієнтованих на учня інтерактивних методів навчання, які сприймають учня як суб'єкт, а не як об'єкт навчання на уроці. Інтерактивні методи дуже широко розповсюджені у розвинутих країнах світу. І хоча Азербайджан вже перейшов на Болонську систему освіти, не можна сказати, що уроки викладаються за допомогою інтерактивних методів. Однією з причин цього є домінування в навчанні старшого покоління. Для інтерактивного методу необхідні знання комп'ютера [3].

Викладання англійської мови у навчальних закладах починається з 1 класу. У початковій школі дітям викладають навчальний матеріал за допомогою підручника «Happy Campers». Треба зазначити, що на період від 1 до 2 класу вчителі не навчають абетці, а навпаки уроки більше проходять в інтерактивній формі. Підручник складається з багатьох картинок, які відносяться до різних тем для спілкування, наприклад, «Numbers», «Greetings», «Feelings», «Colors», «Family» тощо [4].

У 2 класі дітей усно навчають вимовляти буквосполучення, а починаючи з 3 класу учні вивчають літери. У підручнику з'являються діалоги та інші теми, пов'язані з дієсловами та прикметниками, завдяки чому розширяється словниковий запас [4]. З 1 по 4 класи вчителі більше зосереджені на розвитку слухових навичок учнів.

З 5 по 11 класи до занять додаються «читання», «говоріння», «граматика» та «письмо». Теми уроків з кожним роком змінюються, тобто наступний клас говорить про проблеми та питання, які не обговорювалися у попередніх класах. Граматика поступово переходить від легкого рівня до складного [4].

У 10-11 класах теми уроків більш наукового характеру, які вказують на потребу знання англійської на рівні B1-B2. Сюди відносяться такі питання як забруднення, стадії життя, здоров'я (mind power, memory, ways of treatment), покоління (personalities, teenage years), звичаї (cultural awareness, customs differ) тощо [4].

Під час пандемії коронавірусу Азербайджан отримав досвід дистанційного навчання. Завдяки такому виду навчання вчителі та учні почали більше поглиблювати знання у використанні технічних засобів під час уроків. Однією з переваг дистанційних занять стало виникнення електронних журналів, доступ до яких можна було мати через сайт trims.edu.az. Вчителі легко та зручно могли опубліковувати необхідне інформацію як для учнів, так і для їх батьків.

На сьогоднішній день англійська мова є дуже актуальною в Азербайджані і використовується у багатьох сферах діяльності, наприклад, освіта, бізнес, економіка тощо. Туризм відіграє велику роль у розповсюдженні англійської мови у країні, так як приїжджає багато іноземців, для яких проводяться міжнародні конференції, музичні заходи і т. д. Загалом, наявність таких ресурсів, як книги та Інтернет на міжнародних мовах, робить важливим використання англійської також.

Потрібно зазначити, що для вивчення англійської мови в Азербайджані є корисним проходження іноземних курсів. Вони проводяться для абітурієнтів, магістрів, також і для вчителів. Для студентів – це MIQ, PhD, General English, IELTS тощо. Крім того, є такі центри як Cambridge English, TKT, CELTA тощо. Існують також програми для

отримання подвійного диплома абітурієнтами та магістрами, тобто один диплом можна отримати в Азербайджані, а інший у Франції, Кореї чи США. Управління освіти іноді проводять курси для вчителів. Американське посольство та Міністерство освіти мають спільні проекти для викладачів середніх шкіл та університетів.

Щодо вивчення англійської мови в Україні, треба зауважити, що курс навчання англійської мови у початковій школі складається з двох етапів – підготовчого (1-й рік навчання) та основного (2-4 роки навчання). Перший рік навчання – це спеціальний пропедевтичний курс, метою якого є підготовка до засвоєння основного курсу. Практична мета навчання англійської мови у початковій школі полягає у тому, щоб закласти основи володіння мовою у учнів початкових класів, тобто сформувати початки фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок і вмінь аудіювання, говоріння, читання та письма у межах програмних вимог [5].

Тобто в порівнянні з методикою викладачів Азербайджану, українські школи зосереджені на граматичному поглибленні вивчення англійської починаючи вже з перших класів. Для досконалого розуміння дітьми матеріалу вчителі використовують різні ігрові та інтерактивні платформи, наприклад, Wordwall.net, LearningApps.org, Kahoot і т.д. Вони розвивають навички роботи з онлайн-ресурсами, які успішно використовують у подальшій взаємодії зі старшими класами.

З 5 по 9 клас учні формують навички «говоріння», «письма», «читання» та «граматики». Після закінчення 9-го класу учні загальноосвітнього навчального закладу мають досягти рівня А2+, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови – рівня В1, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою, – рівня А2. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти [6].

У 10-11 класів навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії [7].

У період дистанційного навчання українські школи швидко адаптувалися до ведення онлайн-уроків за допомогою програми Zoom та Google Meet. І по сьогоднішній день учні різних класів можуть доєднатися до уроків з усіх точок країни та навіть за кордоном, зважаючи на військовий стан в Україні. Діти розуміють важливість вивчення англійської у цей час як ніколи, тому все більше розвивається комунікативний підхід до викладання іноземної. Учні достатньо змотивовані та працюють разом з вчителями активно вмикаючи камери та мікрофони. Також батьки можуть з легкістю контролювати навчання дітей за допомогою електронних журналів, де вносяться оцінки, коментарі та інформація про активність учнів на уроках. У будь-який момент можна звернутися до вчителя, що завжди на зв'язку за номером телефону або у чатах, що створюються для кожного класу, аби нагадувати про виконання домашнього завдання та надсилати посилання на заняття.

Отже, підсумовуючи усе вищесказане, можна знайти багато спільного у методиках викладання англійської мови в Азербайджані та Україні. Це використання сучасних технологій на уроках, акцент на інтересах учнів та постійний фідбек від викладачів, попит на вивчення іноземної мови тощо. Як в Україні, так і в Азербайджані проводяться зміни щодо покращення якості освіти, які на відміну від попередніх років мають позитивні результати. Однак, незважаючи на те, що в обох країнах вже запроваджене навчання згідно з європейськими стандартами, вчителям закладів освіти все ще не вистачає певної компетентності у викладанні предметів, а найголовніше – англійської, яка є обов'язковою у багатьох галузях діяльності. Через таку проблему все більше людей намагаються відкривати

свої центри розвитку, які є більш пріоритетними у вивченні мови.

Література

1. "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi. URL: <https://edu.gov.az/az/esas-senedler/tehsil-haqqinda-azerbaycan-respublikasinin-qanunu>
2. Muradxalı F. İngilis dili fənninin fəal təlim metodları ilə tədrisi. Azərbaycan Müəllimi. URL: <https://www.muallim.edu.az/www.old/arxiv/2012/50/40.htm>
3. Karimov E. İngilis dili dərslərində interaktiv metod. CELT Colleges. URL: <https://celt.az/ingilis-dilin-dərsələrində-interaktiv-metod/>
4. Tədris resurslarının idarə olunmasının məlumat sistemi. Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi. URL: https://www.trims.edu.az/site/search.php?search=ok&category_id=c-1
5. Особливості навчання англійської мови учнів початкових класів. Навчання англійської мови учнів початкової школи в умовах формування нової української школи. URL: <https://naurok.com.ua/osoblivosti-navchannya-angliysko-movi-uchniv-pochatkovih-klasiv-266666.html>
6. Іноземні мови. Навчальна програма для 5-9-х класів. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/56140/>
7. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов (10 – 11 класи). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>